

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2012/25286
Karar No.	2014/17992
Tarihi:	03.06.2014

İlgili Kanun / Madde

6762 S. TTK. /4

- **REKABET YASAĞI SÖZLEŞMESİ**
- **İŞ İLİŞKİSİ SONA ERDİKTEN SONRA REKABET YASAĞININ İHLALİNDE TİCARET MAHKEMESİNİN GÖREVLİ OLDUĞU**
-
-
-

ÖZETİ İş sözleşmesinin devamı sırasında rekabet yasağının ihlali şeklindeki sadakatsizlik iş mahkemesinde görülecek bir davanın konusunu oluşturur. Bu rekabet yasağının sözleşmeden veya kanundan kaynaklanmasının hukuki sonuçları ile aynıdır.

Oysa somut uyuşmazlıkta davacı taraf, davalının sözleşmenin sona ermesinden sonra gerçekleşen eylemi sebebiyle cezai şart istemektedir. Rekabet yasağının iş sözleşmesinin bitiminden sonraki bir tarihte ihlal edilmesi iş mahkemelerini görevli olmaktan çıkarmaktadır. Ayrıca rekabet yasağının belirlenmesinde ticari sırrın ne olduğu uzman mahkemelerce değerlendirilmesi gereken ve piyasa şartlarıyla sıkı sıkıya bağlı bulunan ticari bir konudur. Kaldı ki, davanın açıldığı tarih itibarıyla yürürlükte bulunan mülga 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 4. maddesiyle kanun koyucu çok açık bir şekilde 818 sayılı Kanun'un 348. maddesinden kaynaklanan davaların mutlak ticari davalardan olduğunu öngörmüştür. Mutlak ticari davalar herhangi bir unsurun, bağlama noktasının veya sebebin davanın ticari niteliğini değiştirmedigi, mahkemenin kanaatinin rol oynamadigi davalardandır. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 29.02.2012 Tarih 2011/11-781 Esas- 2012/109 Karar sayılı ilamında da hizmet sözleşmesinin sona ermesinden sonra gerçekleşen rekabet yasağına aykırılığı düzenleyen 818

sayılı Kanun'un 348. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gereken uyuşmazlıklara ilişkin davaların 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 4/1-3. maddesi gereğince mutlak ticari dava niteliği taşıdığı ve mutlak ticari davaların görülme yerinin ise, açık biçimde ticaret mahkemeleri olduğu belirtilmiştir

DAVA : Taraflar arasındaki, ihbar tazminatı ile cezai şart alacağının ödenmesi davasının yapılan yargılaması sonunda; ilamda yazılı nedenlerle gerçekleşen miktarın faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine ilişkin hükmün süresi içinde temyizden incelenmesi taraflar avukatlarınca istenilmesi ve davacı avukatının duruşma talep etmesi üzerine dosya incelenerek işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 03.06.2014 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü yapılan tebligata rağmen taraflar adına kimse gelmediğinden incelemenin evrak üzerinde yapılmasına karar verildikten sonra duruşmaya son verilerek Tetkik Hakimi Ş.Çil tarafından düzenlenen rapor sunuldu, dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü:

A) Davacı İsteminin Özeti:

Davacı işveren, davalının 04/08/2003 tarihinde pazarlama satış bölümünde takım üyesi olarak çalışmaya başladığını, 24/04/2010 tarihli istifa dilekçesiyle iş sözleşmesini bildirimsiz olarak sona erdirdiğini, 8 haftalık bildirim öneline riayet etmediğini, davalı işçinin iş ilişkisinin sona erdiği tarihte aylık maktu brüt ücretinin 10.140,00 TL. olduğunu, ayrıca kendisine yılda 4 aylık ücreti tutarında ikramiye, ayda 466,28 TL. benzin parası, yemek bedeli olarak günlük 14,00 TL. değerinde fiş verildiğini ve davalı adına ayda toplam 507,56 TL. prim yatırıldığını iş sözleşmesinin 7 numaralı Özel Şartlar bendinin 4. Paragrafında rekabet yasağının düzenlendiğini, yine Şubat 2007 sonunda düzenlenen Mutabakat Protokolü adlı belge ile iş sırlarının korunması ve rekabet yasağı kaydı konularında yeni düzenlemeler yapıldığını, iş sırrının korunmasıyla ilgili maddeyle davalı işçinin sır saklama kaydına aykırı davrandığı takdirde son 12 aylık brüt ücreti tutarında cezai şart ödemeyi kabul ettiğini, 8. maddede yer alan rekabet yasağı kaydının ihlali durumunda da iş sözleşmesinin sona erdiği tarihteki aylık brüt ücretinin 8 katı tutarında cezai şart ödemeyi üstlendiğini, davalının fesih tarihinden önce çağrı merkezi ve süreç yönetimi birim müdürlüğü görevini yerine getirdiğini, görevi gereği bireysel müşterilerle ilgili yaptırılan her türlü araştırma ve piyasa değerlendirmeleri ile ilgili bilgilere ve özellikle bireysel abonelere ait olup da rakip GSM operatörleri tarafından bilinmesi istenmeyen her türlü iş sırrına sahip olduğunu, 28/04/2004 tarihinde şirketin GSM sektöründeki rakibi Avea 'da çalışmaya başladığını, böylece mutabakat protokolünün 7. ve 8. maddelerinde düzenlenen sır saklama ve rekabet yasağı kayıtlarında aykırı hareket ettiğini iddia ederek 26.500,00 TL. ihbar tazminatının ve 81.000,00 TL. cezai şartın dava tarihinden itibaren yürütülecek yasal faizi ile birlikte davalı işçiden tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

B) Davalı Cevabının Özeti:

Davalı, davacı işveren arasındaki iş sözleşmesinin ikale (bozma sözleşmesi) ile sona erdiğini, davacı işverenin ihbar tazminatı talep edemeyeceğini, istifa metninin hukuki bir değeri bulunmadığını, rekabet yasağı kaydının yer ve işin türü bakımından sınırlandırılmadığını, iş görme ediminin iş sırlarına nüfus etmesine imkan sağlamadığını, cezai şart miktarının fahiş olduğunu, 12.979,00 TL. eksik ödeme yapıldığını belirterek takas definde bulunduğunu, davanın reddi ile yargılama giderleri ve vekalet ücretinin karşı tarafa yükletilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

C) Yerel Mahkeme Kararının Özeti:

Mahkemece, rekabet yasağı kaydının sonuç doğurabilmesi için davalı işçinin işverenin müşteri çevresi veya iş sırları hakkında bilgi sahibi olması ve işçinin sahip olduğu bu bilginin kullanılmasının işverene önemli bir zarar verebilecek nitelikte bulunması gerektiği, davalının iş sırrına vakıf olduğunun işverence kanıtlanamadığı ve rekabet yasağı kaydı geçerli koşullarının oluşmadığı gerekçesiyle, rekabet yasağının ihlali iddiasına bağlı tazminat talebi reddedilmiş, ihbar tazminatı kabul edilmiştir.

D) Temyiz:

Kararı yasal süresi içinde taraflar temyiz etmiştir.

E) Gerekçe:

1- Dosyadaki yazılara, toplanan delillere kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, tarafların aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2- Taraflar arasındaki uyuşmazlık, rekabet yasağının ihlalinden doğduğu ileri sürülen cezai şart ücretinin tahsili istemine ilişkin olup, öncelikle dikkate alınması gereken husus uyuşmazlığın 4857 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği ve bu bağlamda iş mahkemesinin görevli olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesine göre, iş mahkemelerinin görevi "İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş sözleşmesinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi" dir.

Davanın açıldığı tarih itibarıyla yürürlükte bulunan mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 348. maddesi "İş sahibinin müşterilerini tanımak veya işlerinin esrarına nüfuz etmek hususlarında işçiye müsait olan bir hizmet akdinde her iki taraf, akdin hitamından sonra, işçinin kendi namına iş sahibi ile rekabet edecek bir iş yapamamasını ve rakip bir müessesede çalışmamasını ve böyle bir müessesede şerik veya sair sıfatla alakadar olamamasını şart edebilirler. Rekabet memnuiyetine dair olan şart, ancak işçinin müşterileri tanınmasından ve esrara nüfuzundan istifade ederek iş sahibine hiss olunacak derecede bir zarar husulüne sebebiyet verebilecek ise, caizdir. İşçi, akdin yapıldığı zamanda reşit değil ise rekabet memnuiyetine dair olan şart batıldır." hükmünü haiz olup, madde metninden de anlaşılacağı üzere bu madde sözü edilen sırlara vakıf işçinin sözleşme yapmak şartıyla işten ayrılması halinde aynı işi kendi adına yapmamasını, rakip bir müessesede çalışmamasını ve böyle bir müessesede şerik veya sair sıfatla alakadar olmamasını düzenlemektedir. Düzenleme, hizmet sözleşmesi içinde yer almakla birlikte hizmet sözleşmesi süresi içinde yapılmaması gereken bir hususta değil, hizmet sözleşmesinin sona ermesinden sonra yapılmaması gereken bir hususta düzenleme getirmektedir.

İş sözleşmesinin devamı sırasında rekabet yasağının ihlali şeklindeki sadakatsizlik iş mahkemesinde görülecek bir davanın konusunu oluşturur. Bu rekabet yasağının sözleşmeden veya kanundan kaynaklanmasının hukuki sonuçları ile aynıdır.

Oysa somut uyuşmazlıkta davacı taraf, davalının sözleşmenin sona ermesinden sonra gerçekleşen eylemi sebebiyle cezai şart istemektedir. Rekabet yasağının iş sözleşmesinin bitiminden sonraki bir tarihte ihlal edilmesi iş mahkemelerini görevli olmaktan çıkarmaktadır. Ayrıca rekabet yasağının belirlenmesinde ticari sırrın ne olduğu uzman mahkemelerce değerlendirilmesi gereken ve piyasa şartlarıyla sıkı sıkıya bağlı bulunan ticari bir konudur. Kaldı ki, davanın açıldığı tarih itibarıyla yürürlükte bulunan mülga 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 4. maddesiyle kanun koyucu çok açık bir şekilde 818 sayılı Kanun'un 348. maddesinden kaynaklanan davaların mutlak ticari davalardan olduğunu öngörmüştür. Mutlak ticari davalar herhangi bir unsurun, bağlama noktasının veya sebebin davanın ticari niteliğini değiştirmedeği, mahkemenin kanaatinin rol oynamadığı davalardandır. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 29.02.2012 Tarih 2011/11-781 Esas- 2012/109 Karar sayılı ilamında da hizmet sözleşmesinin sona ermesinden sonra gerçekleşen rekabet yasağına aykırılığı düzenleyen 818 sayılı Kanun'un 348. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gereken uyuşmazlıklara ilişkin davaların 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 4/1-3. maddesi gereğince mutlak ticari dava niteliği taşıdığı ve mutlak ticari davaların görülme yerinin ise, açık biçimde ticaret mahkemeleri olduğu belirtilmiştir.

Görev kamu düzenini ilgilendirmekte olup yargılamanın her aşamasında taraflarca ileri sürülebileceği gibi hakim tarafından da resen nazara alınması gerekir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 27.02.2013 gün ve 2012/9-854 E, 2013/292 K ve 25. 12.2013 gün ve 2013/13-412 E, 2013/1708 K sayılı kararlarında açıkça rekabet yasağı sözleşmesinden doğan uyuşmazlıklarda ticaret mahkemelerinin görevli olacağı kabul edilmiştir. Dairemiz uygulaması da Hukuk Genel Kurulu kararları çerçevesinde şekillenmiştir. Bu durumda görevin kamu düzenini ilgilendirmesi sebebiyle rekabet yasağı sözleşmesine dayanan istek bakımından tefrik kararı verilerek görev yönünden davanın reddine hüküm kurulması yönünde hükmün bozulması gerekmiştir.

F) Sonuç:

Temyiz olunan kararın, yukarıda yazılı sebepten dolayı BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 03.06.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.